Református templom

A Március 15. tér legszembeszökőbb épülete a reformátusok új temploma,amely az 1931-1934 közötti években készült az egykori – Jókai verses köszöntőjével avatott – kőszínház helyébe.

A késői szecessziós stílusú épület jelentősen meghatározza a város sziluettjét markánsan megjelenő két tornyával. 1250 ülőhelyével a Dunántúl legnagyobb református temploma.

A pápai reformátusok megkötések között felépült régi temploma mintegy 100 év után kicsinek és múltjukhoz viszonyítva méltatlannak bizonyult. Már 1885-ben felébredt bennük a vágy, hogy egy nagyobb méretű templomot építsenek, amelynek van tornya és harangja, amelyben a hívek kényelmesen elférnek.

Telkéül az 1881-ben felépült új kőszínház helyét gondolták ki 1901-ben, a telek megvásárlására 1911-ben került sor. Mint ismeretes, az I. világháború után nehéz idők jöttek, eltolódott a templomépítés is. A templomépítő bizottságot 1925-ben hozták létre, a munkálatok 1931-ben kezdődtek meg a színház lebontásával. 1932. szeptember 20-án tették le az alapkövet, a toronycsillag 1934-ben került a helyére, a felszentelés pedig 1941-ben a reformáció ünnepén történt meg.

A Dunántúl legnagyobb református temploma, Dudás Kálmán tervezte. Stílusában neoreneszánsz és neobarokk elemek késő szecessziós elemekkel keverednek. Főhomlokzati tornyai 50 méter magasak, közöttük íves oromzat húzódik. Oszlopos előcsarnokkal ellátott bejárata fölötti félkörívben a Kálvin jelmondatát olvassuk: „*Szívemet hozzád emelem.*” Az oszlopcsarnok fölött hármas tagolású ablak látható, az orompárkány csúcsán pedig kőkehely magasodik. Az épület tömegéből kiemelkedő tornyok második emeletén vannak elhelyezve a harangok. A fölöttük lévő, ablakkal áttört szakasszal ér véget a toronyfalazat, melyre íves, ütemes vonalú toronysüveg borul. Maga a templomépület is rendkívül változatos és ütemes vonulatú. A főhajót alacsonyabb és keskenyebb kereszthajó szeli át, amely kívül negyed kör alaprajzú bővülettel csatlakozik a főhajóhoz. Oldalhomlokzatain három-három ablak látható, melyek közül a középső magasabb a szélsőknél. A tetőt piros szegélyekkel ellátott palatető fedi.

Belépve egyterű, áttekinthető csarnoktemplomba érkezünk. Ülőhelyeinek száma 1250. Három oldalról karzatok húzódnak. A bejárat felőli kétemeletes karzat felső szintjén az orgona található. Ez egy 2 manuálos, pedálsoros, 32 regiszteres hangversenyorgona. Az Öregtemplom 1858-ban készült orgonáját 1941-ben Angster József és fia által átszállították az új templomba és ott állították fel. A régi hangszeralkatrészeit is felhasználva 1949 és 59 között készült el a jelenlegi, a Váci Cecília Orgonagyár munkája alapján. Tervezője Ákom Lajos. Elektro -pneumatikus, csuszkaládás rendszerű, villanymotor hajtja benne a levegőt. A falak fehér színűek. A padok párhuzamos elrendezésűek. A bejárattal átellenben álló, díszes szószék és az alatta kétoldalt lévő Mózes-szék 1937-ben készült Hittner József műhelyében Győrött. A szószék fölött három egyforma nagyságú ablakot látunk, fölötte felirat: „*Nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené*". A szószé kelőtt szép faragású úrasztal és keresztelő medence áll. A karzatajtók timpanonos kiképzésűek. A belső fölé karcsú oszlopokon nyugvó, nagy fesztávú központi cseh süvegboltozat borul, melyhez négy oldalról dongaboltozatos terek csatlakoznak.

Négy harangja van a templomnak. A **Diák-harang** 1402 kg súlyú, 140 cm alsó átmérőjű, 1936-ban készült Seltenhofer Frigyes soproni műhelyében. Felirata: *„Tebenned bíztunk eleitől fogva, Uram téged tartottunk hajlékunknak, 1936."* Másik oldalán: *„Isten dicsőségére öntették a pápai kollégium volt és jelenlegi diákjai, megemlékezve arról, hogy a kollégiumot 250 éven át dajkálgatta a pápai szent ecclesia".* A **Revízió-harang** 798 kg-os, 115 cm az átmérője és a Diák-haranggal azonos származású. Nevét a rajta olvasható felirat alapján kapta: „*Revízió-harangunk érchangja a feltámadásig országszerte hirdesse: Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, hiszek egy isteni örök igazságban, hiszek Magyarország feltámadásában*". Másik oldalán: *„Vígasztal az, ha meghalunk, feltámadunk, feltámadunk".* A templom legújabb harangja a **Béke-harang**, amely 427 kg-os, 90 cm az alsó átmérője. 1988-ban készült Gombos Lajos műhelyében, Őrbottyánban. Felirata: *„Dicsőség a magasságban Istennek és e földön békesség és az emberekhez jó akarat".* A **lélekharang** 90 kg-os, 50 cm az átmérője, 1929-ben készült Szlezák László által, ennek a következő felirata van: "Azért mentem az égbe, hogy áldást hozzak a földre". Pápa-Öreghegyről hozták be a templom felépítése után.

A II. világháború előtt öt harangja volt, ezekből a 408 kg-os Szalóky-harangot és a 152 kg-os Gyenese-harangot elrekvirálták. A Szalóky-harang felirata volt: *„Dicsér téged teljes szívem, én Istenem hirdetem neved"* /Zsolt.138/. A Gyenese-harangot pedig Gyenese János és Lampérth Mária adományozta.

A harangok lengetése húzó mágneses megoldással történik, kapcsolóóra vezérli őket. Vasárnap 9 órakor a Revízió-harang, fél 10-kor a Béke-harang, a 10 órai istentisztelet kezdete előtt pedig mind a négy harang szól. A harangozás minden esetben 5 percig tart. Temetések alkalmával mind a négy harang együtt szól.

A templom előtti téren, középen karcsú oszlop, tetején turulmadár libben, csőrében cserággal, a talapzaton honvédrohamot ábrázoló dombormű, a túloldalon pedig felirat emlékeztet az 1849. június 27-én, Pápa közelében Ihászon lezajlott csatára és a magyar szabadságharcra.

Az emlékművet Petőfi Sándor és Jókai Mór oszlopon nyugvó mellszobra – Kisfaludy Stróbl Zsigmond alkotásai - fogja közre. Mindketten a pápai főiskola diákjai voltak 1841-1842-ben.

Pápa templomairól bővebb ismertetőt a következő oldalakon talál:

- Nagytemplom
- Zsinagóga
- Református templom
- Református öregttemplom
- Bencés-Pálos templom
- Kálvária templom
- Kastélykápolna
- Ferences templom
- Szent Anna templom

- Evangélikus templom